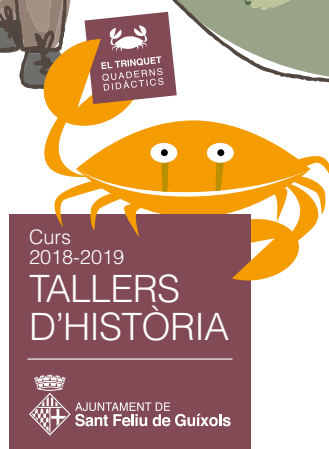

Il·lustracions

Adriana Fàbregas

Textos

Josep Almar i M. Àngels Suquet

EDITA

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

COL·LECCIÓ

El Trinquet
Quaderns Didàctics
Núm. 11

Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols
Tallers d'Història. Curs 2018-2019

AUTORIA

Josep Almar
M. Àngels Suquet Fontana

GRAFISME I MAQUETACIÓ

Dosis Studio

IL·LUSTRACIONS

Adriana Fàbregas (personatges i entorns)
Coaner Codina (el drac Dalmaci)

AGRAÏMENTS

Ignasi Grifó
Joaquim Rabaseda

EL TRINQUET
QUADERNS
DIDÀCTICS

Publicacions de
Sant Feliu de Guíxols

El nom *trinquet* en terminologia naval serveix per designar el pal més proper a proa en les embarcacions de més d'un pal o també la vela que s'enverga en el trinquet. En la parla popular ganxona s'anomenen *trinquets* els petits crancs que hi ha a les roques.

ISBN: 978-84-947363-9-1
Exemplar gratuït

Qualsevol part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny, il·lustracions i fotografies, pot ser reproduïda, emmagatzemada i/o transmesa sempre i quan es demani l'autorització prèvia de l'autor, l'editor o el titular dels drets d'explotació.

AJUNTAMENT DE
Sant Feliu de Guíxols

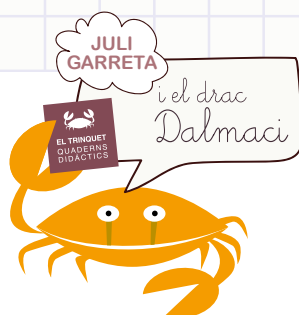

Presentació

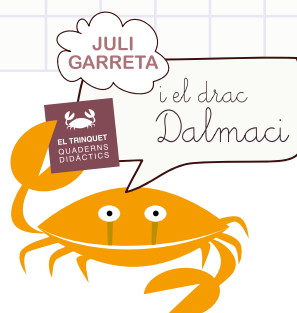
Aquest conte explica com Juli Garreta s'inspirà l'any 1912 per compondre la seva sardana "Nydia", que estrenà per la Festa Major a Sant Feliu de Guíxols. Dedicà aquesta peça a una seva amiga anomenada Consol Sans, amb qui compartia l'afició per la música. Segurament agafà el nom d'un personatge de la novel·la *Els últims dies de Pompeia* (1834) d'Edward Bulwer Lytton. L'elecció d'aquest títol bé podria ser un recurs per la desitjada proximitat entre Catalunya i la cultura clàssica, que tan inspiradora resultava per al Noucentisme, corrent en el qual cal emmarcar l'obra de Garreta.

La petita història que esteu a punt de començar ha estat creada a partir d'un conte del polifacètic artista guixolenc Josep Almar, àlies el Ratpenat de Mascanada. El conte previ ha estat publicat al seu compte de Facebook i va néixer el 2018, mentre l'autor feia el drac que hi ha en un dels murs del seu antic taller a la vall de les Comes.

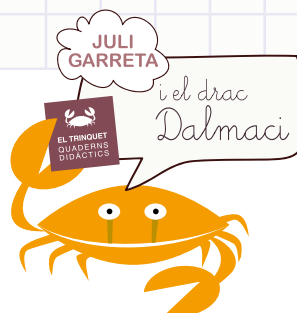
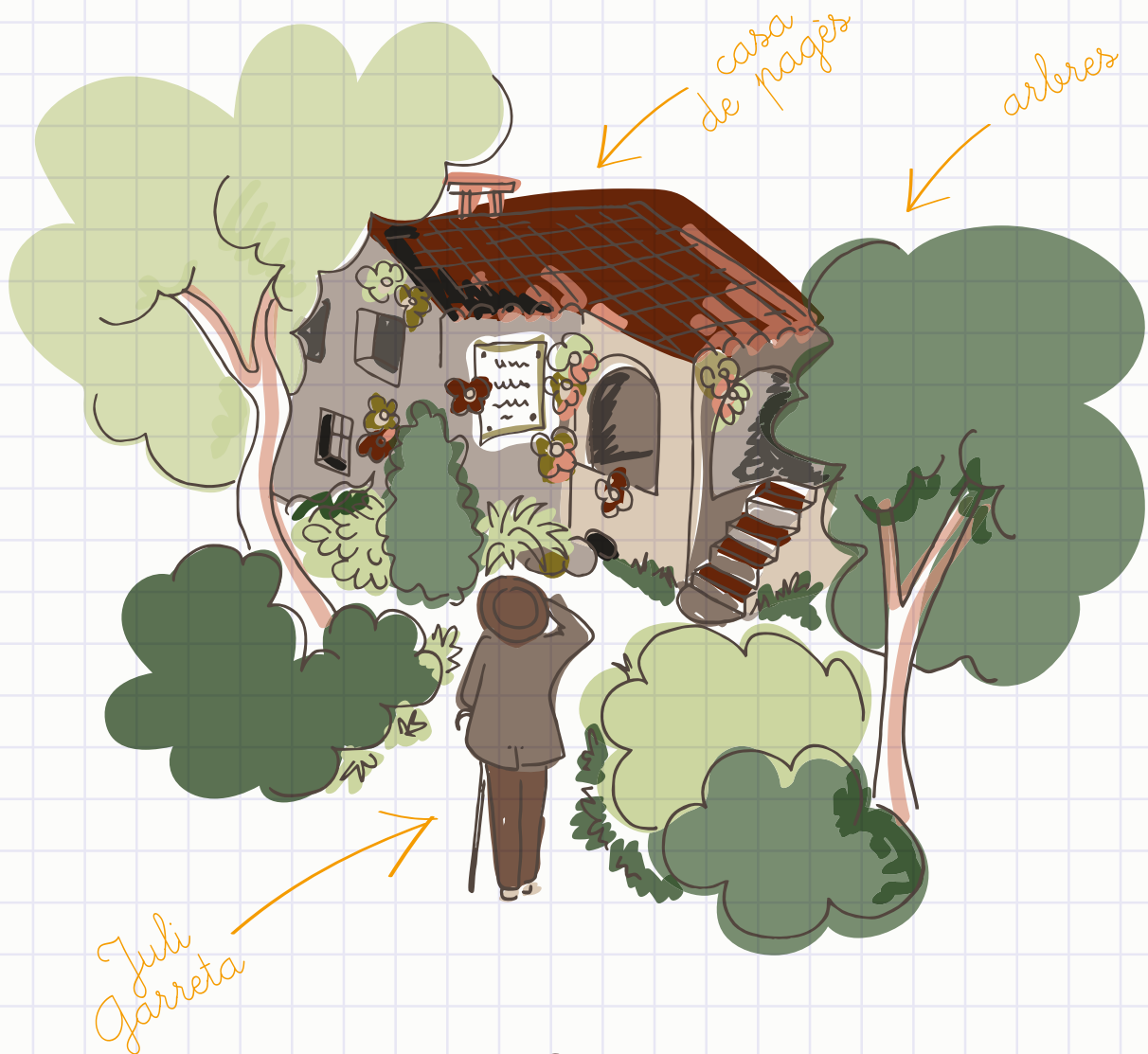
Aquesta narració ha estat feta amb un llenguatge poètic i formal que hem volgut mantenir ja que ens ha semblat adequat al tema tractat. Creiem que pot ser útil per als infants de Primària, especialment per familiaritzar-se amb llenguatges de tipus literari i amb gèneres com els contes, les faules i les llegendes. Ha estat pensat com a recurs per fer activitats de lectura guiada a l'escola, treballant el lèxic, analitzant els referents que hi surten i encetant converses sobre el text. També ha estat concebut per afavorir la lectura en família, perquè petits i grans comparteixin i coneguin aspectes de la història de la nostra ciutat.

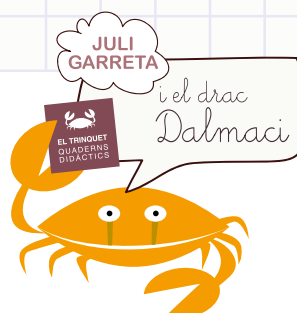
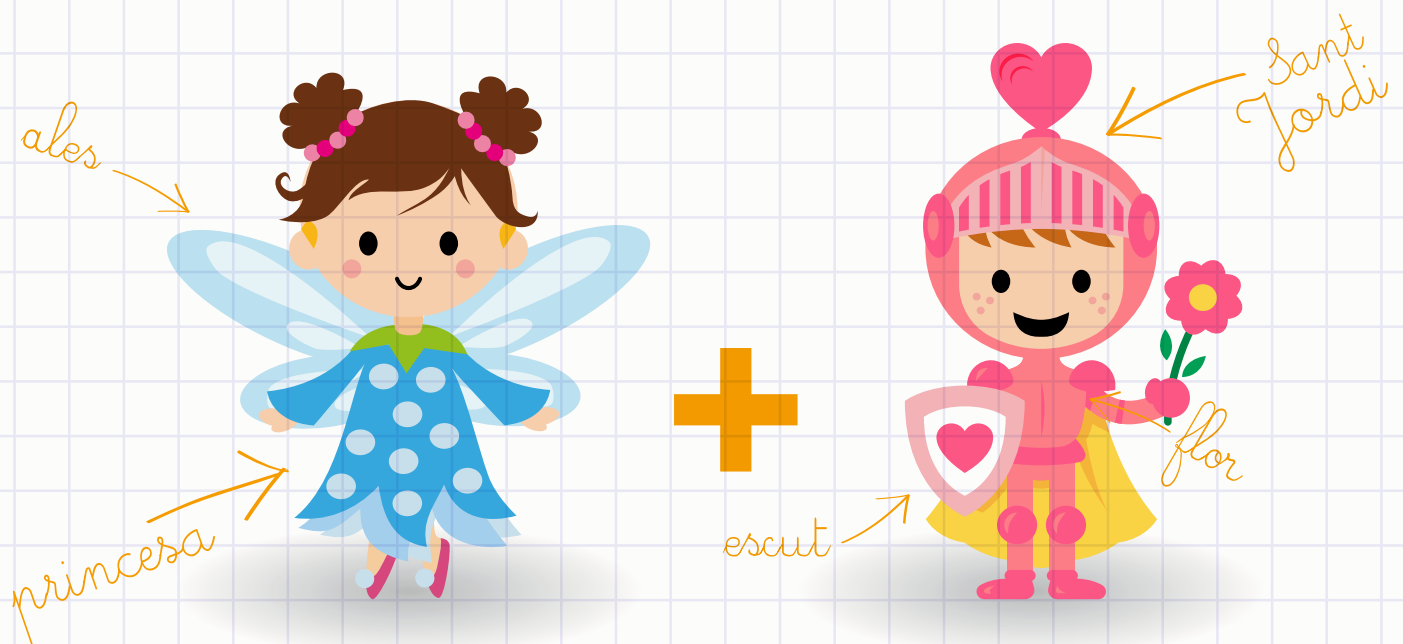
Fa molt, molt de temps el gran músic guixolenc Juli Garreta passejava per la Petita Vall de les Comes tot buscant inspiració. S'acostava la Festa Major i volia fer una sardana ben bonica per estrenar-la i que agradés a tothom.

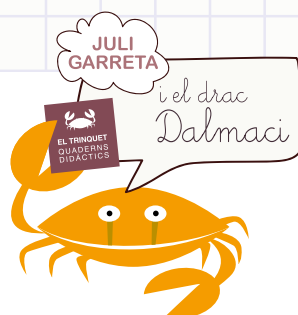
Caminava a poc a poquet, tot badant amb la natura, mirant els arbres i escoltant els ocells. Feia un airet molt agradable que li feia pessigolles a les galtes. Tot d'una va veure un cartell que el va sorprendre. Estava penjat en una paret d'una casa de pagès que s'alçava en un paratge assolellat.

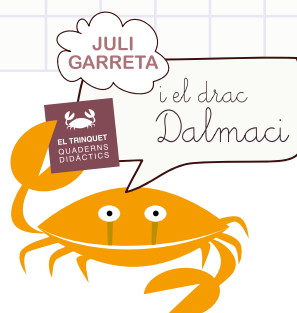
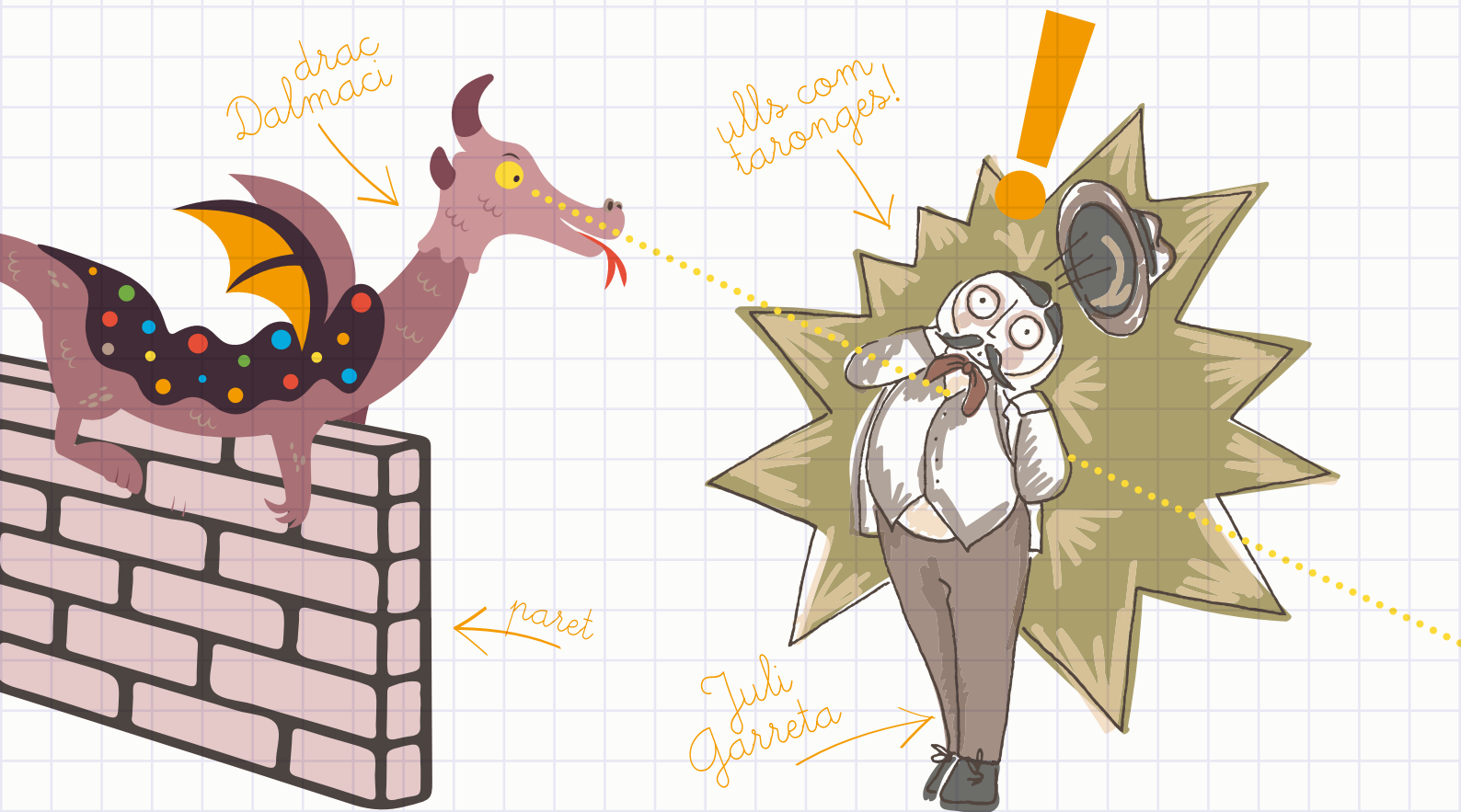
Va llegir.. “Es necessita i de manera urgent i immediata, cobrir dues places; necessitem un Sant Jordi i una princesa jove o gran! Tampoc és el més important. Tot plegat és per fer i ser el complement i companyia del drac màgic de la Petita Vall. Condicions indispensables i a tenir en compte, per a tothom qui vulgui ocupar la plaça: el Sant Jordi, no ha pas de matar ningú -i menys el drac-, puix que el drac tampoc farà cap mal a la princesa, ans al contrari, serà el seu més amic i protector, per tant i molt important: que no porti pas la llança! D'aquesta manera no tenyirem aquesta historieta amb el color de la sang.”

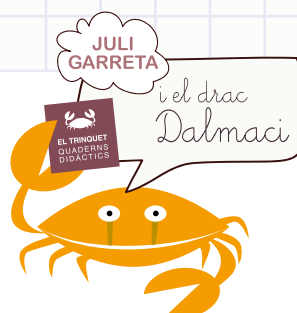
Garreta va mirar a banda i banda per si veia algú per preguntar-li qui havia penjat aquell rètol tan estrany. Però és clar, la Petita Vall precisament era un lloc tranquil i no hi havia ningú, a diferència de la rambla o el mercat de Sant Feliu de Guíxols, on sempre hi ha xivarri.

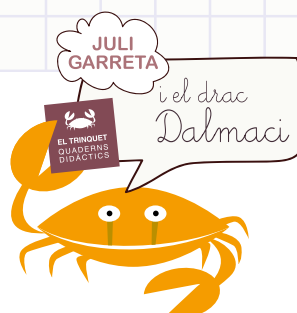
Llavors va aixecar la vista i el va veure quiet damunt una paret... Va obrir uns ulls com taronges. Si! Era ben bé un drac! Espectacular, immòbil, gairebé semblava que formava part del mur. S'adonà que aquella bèstia fantàstica el mirava fixament amb uns ulls que el travessaven.

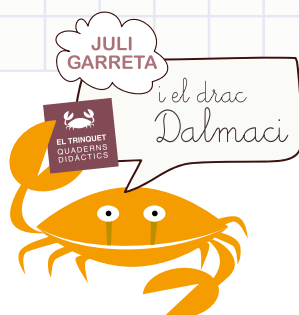
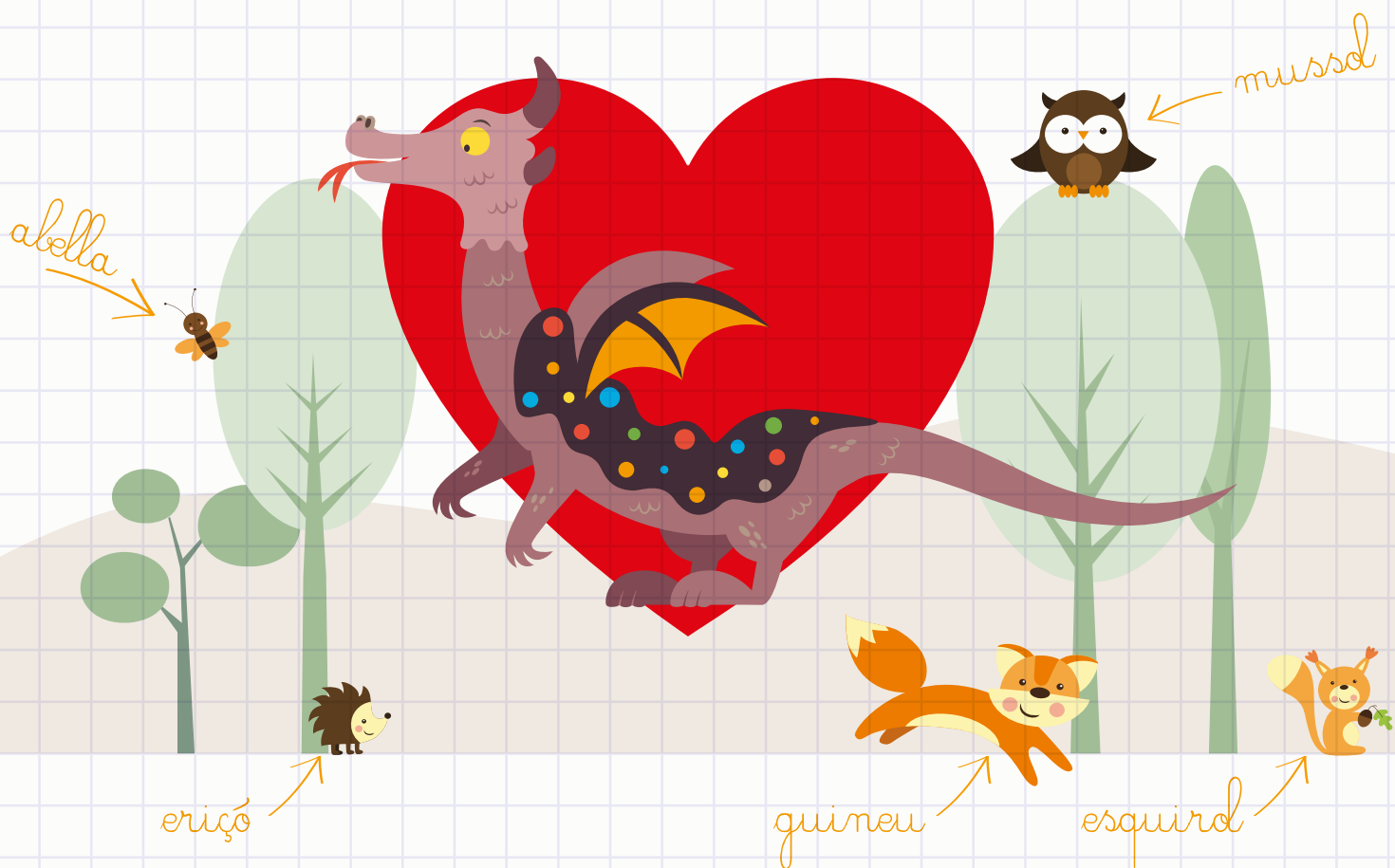
Garreta el va trobar preciós i mentre el contemplava fascinat va sentir dins del seu cap com el drac li parlava. "Sóc el drac de la Petita Vall i em sento molt sol aquí... Estic buscant candidats per ser els meus companys. M'ha semblat que Sant Jordi i la princesa serien ideals, però sense que hi hagi cap víctima. No m'agraden gens les amenaces. M'horroritzen les armes i la sang."

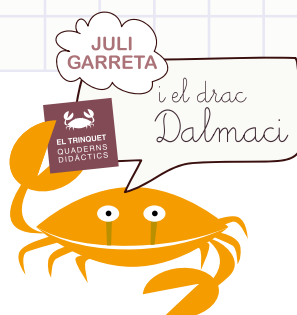
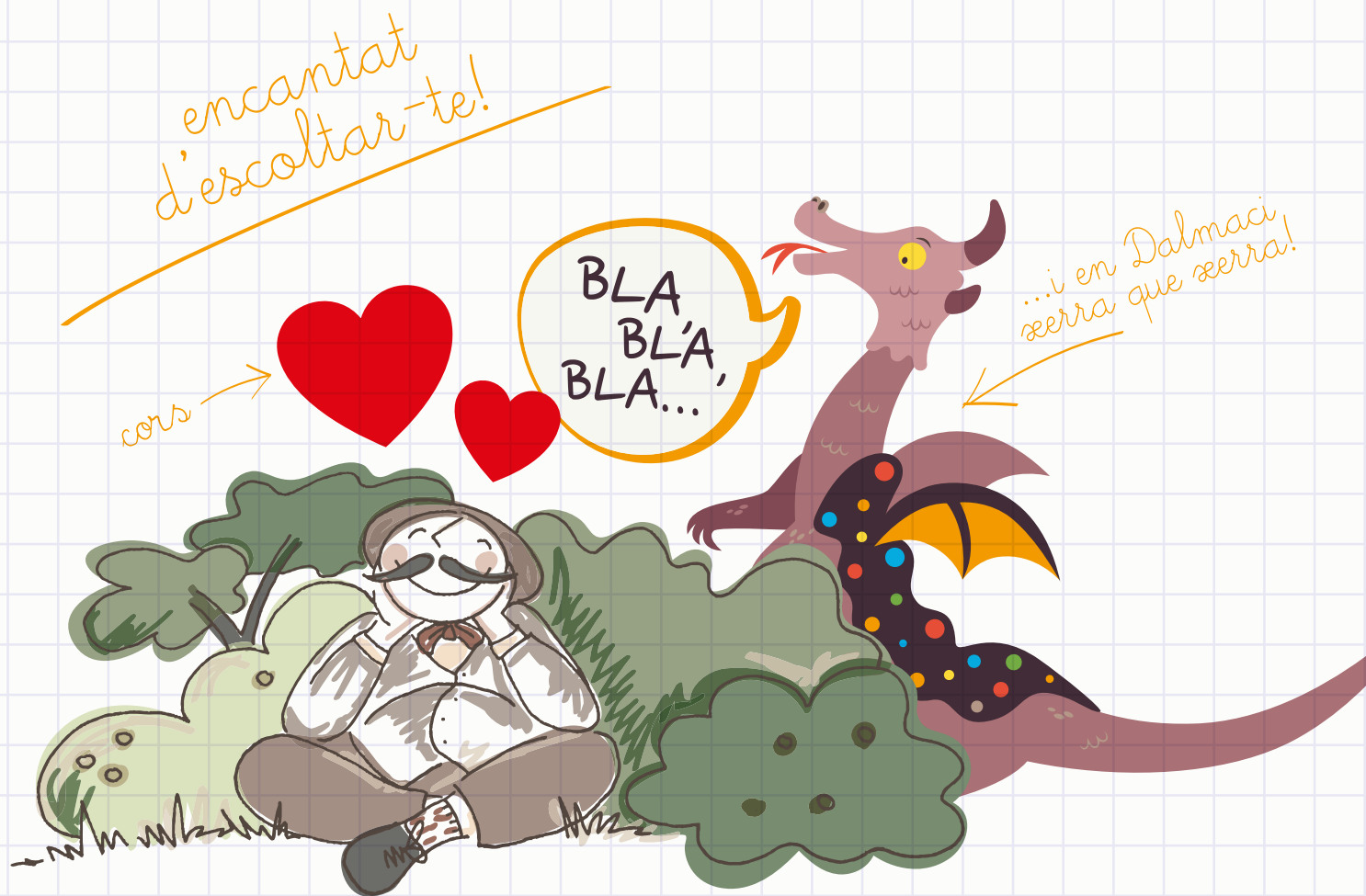
El drac, tot melancòlic, seguia la seva explicació: "Potser aquesta seria la manera de donar la volta a tota una història que, de ben petits, ens la venen explicant de forma violenta i així la vam aprendre: la que Sant Jordi mata el drac per salvar la princesa."

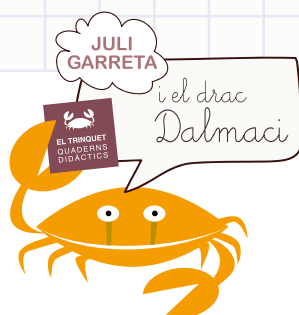
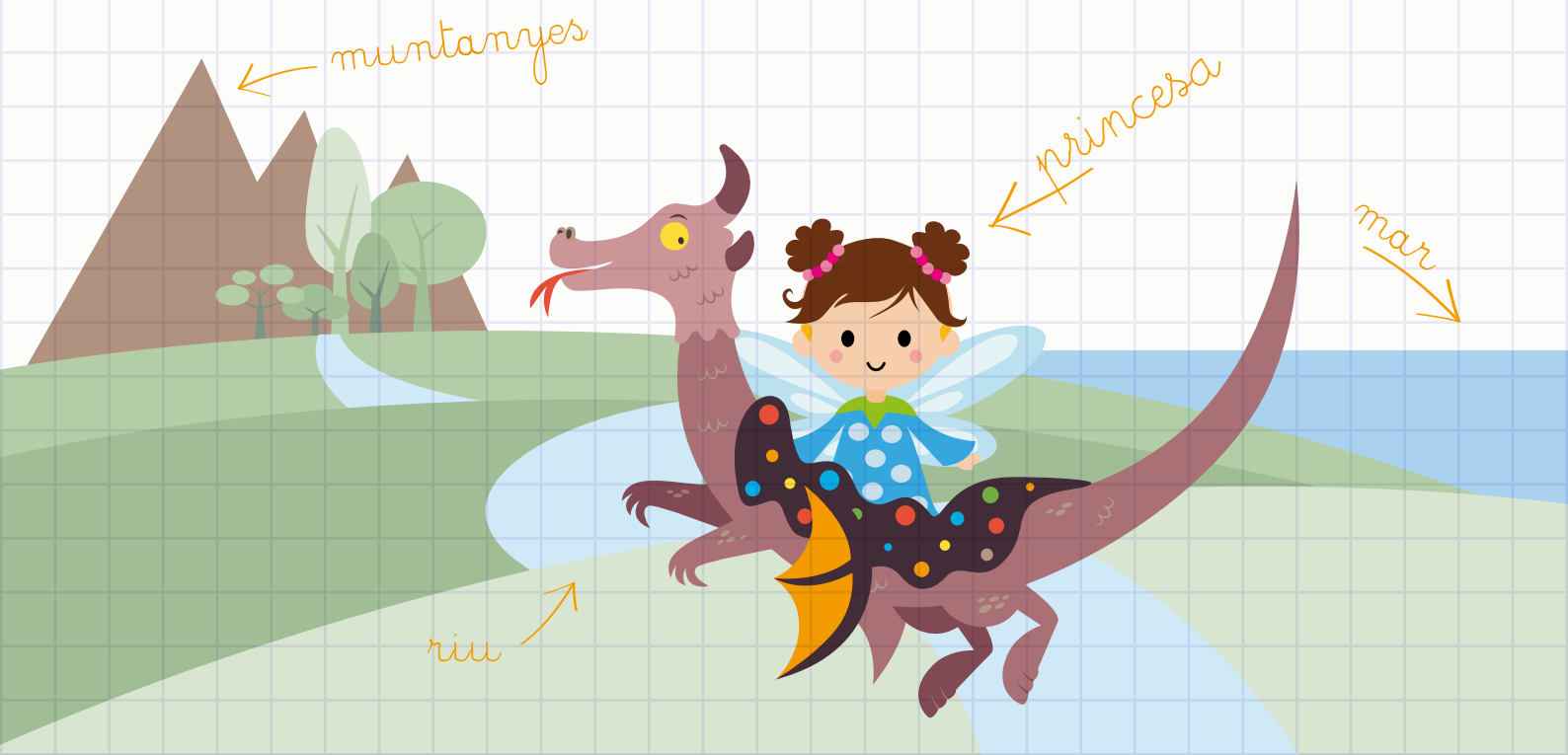
Garreta quedà estupefacte quan el drac li va fer aquest enraonament: "Aquí a la Petita Vall, això no pot pas passar, puix que tots els animallets i animalsom som màgics i no estariem pas d'acord amb què ningú matés ningú... I menys al drac...! Us heu preguntat mai, que si tractéssiu els animals, no amb màgia, però si amb més estimació, encara seriem més bons? I mira que ara ja ho som molt de bons!"

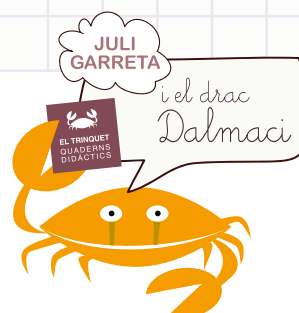
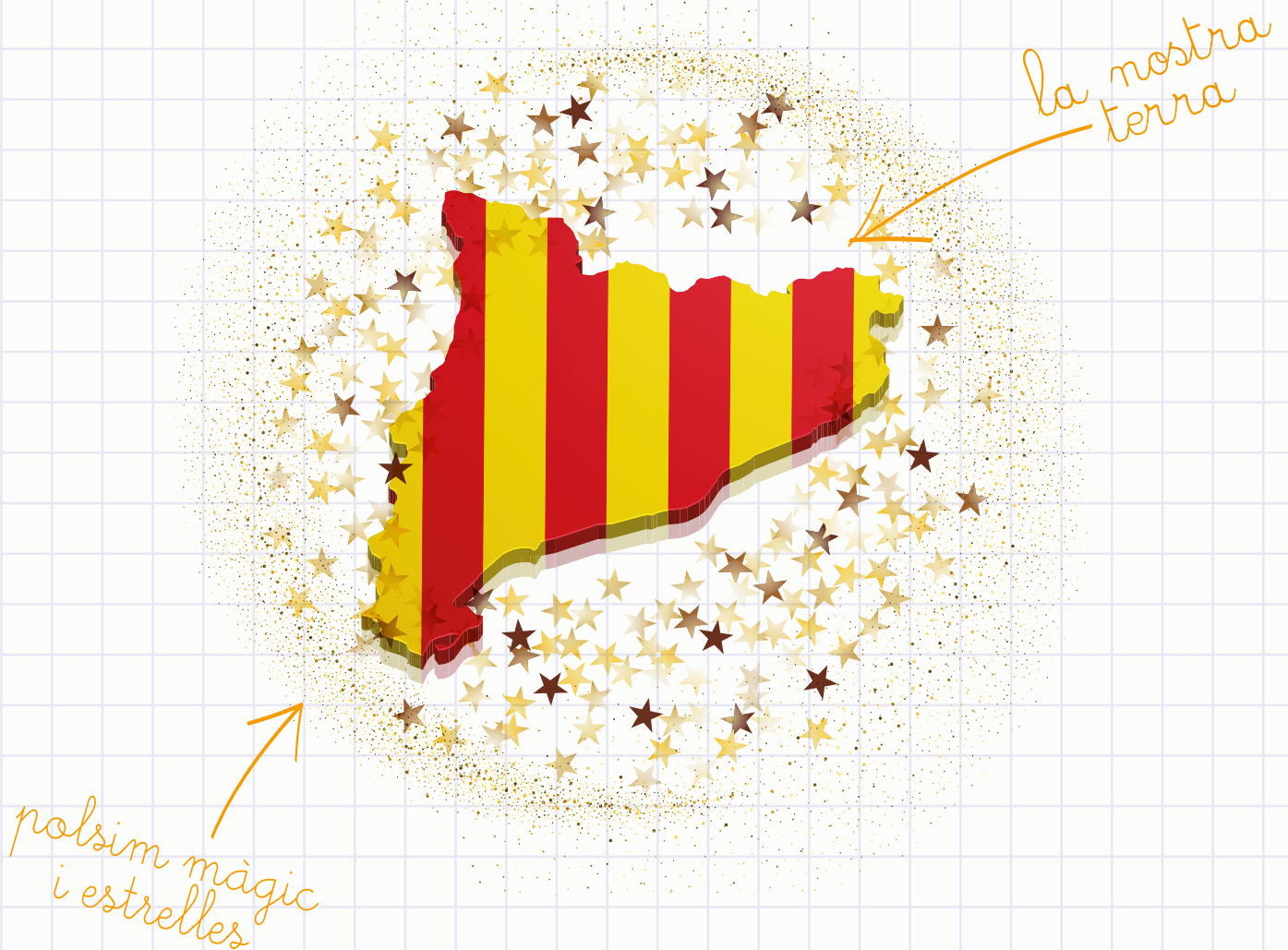
A Garreta li encantava la proposta del drac i ja no sentia cap por. Al contrari, semblava que el coneixia de tota la vida. El drac, que, de tant estar sol, devia tenir molta xerrera, no aturava el seu discurs. Semblava encantat de tenir algú a prop que l'escoltés amb tanta atenció.

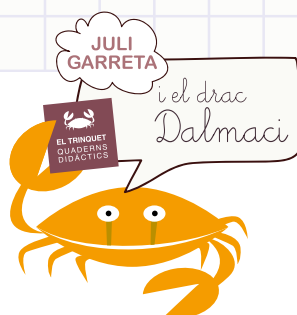
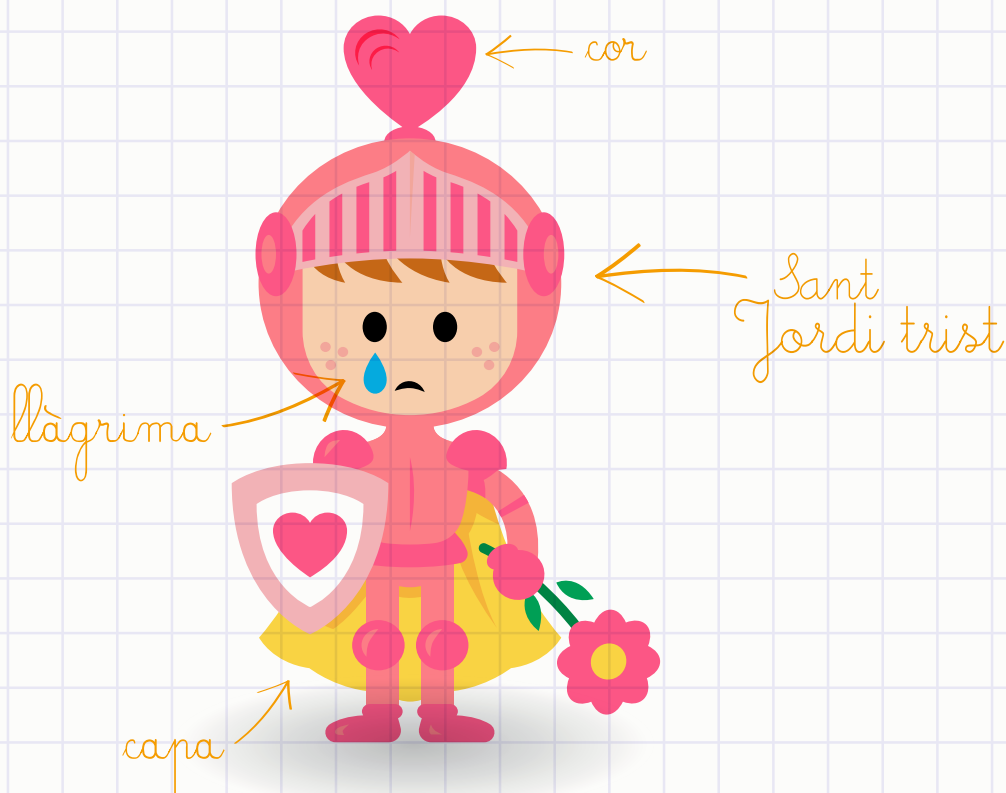
Deia: “Tota aquesta història llegenda, es podria explicar començant-la diferent i de la següent manera: Allà on els anys arribin, o es perden i d'això ja fa moltes llunes, “rebuscant” en el fons del sac, a on hi ha la pols de la història, diu que s’hi trobava un país, també un drac i una princesa que, al llom del primer i sens defallir, no deixaren de cavalcar nit i dia per tot arreu, travessaren rius, valls i muntanyes, mars, per què no?! Eren màgics!”

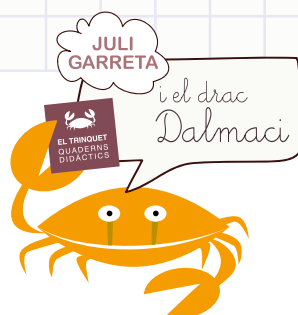
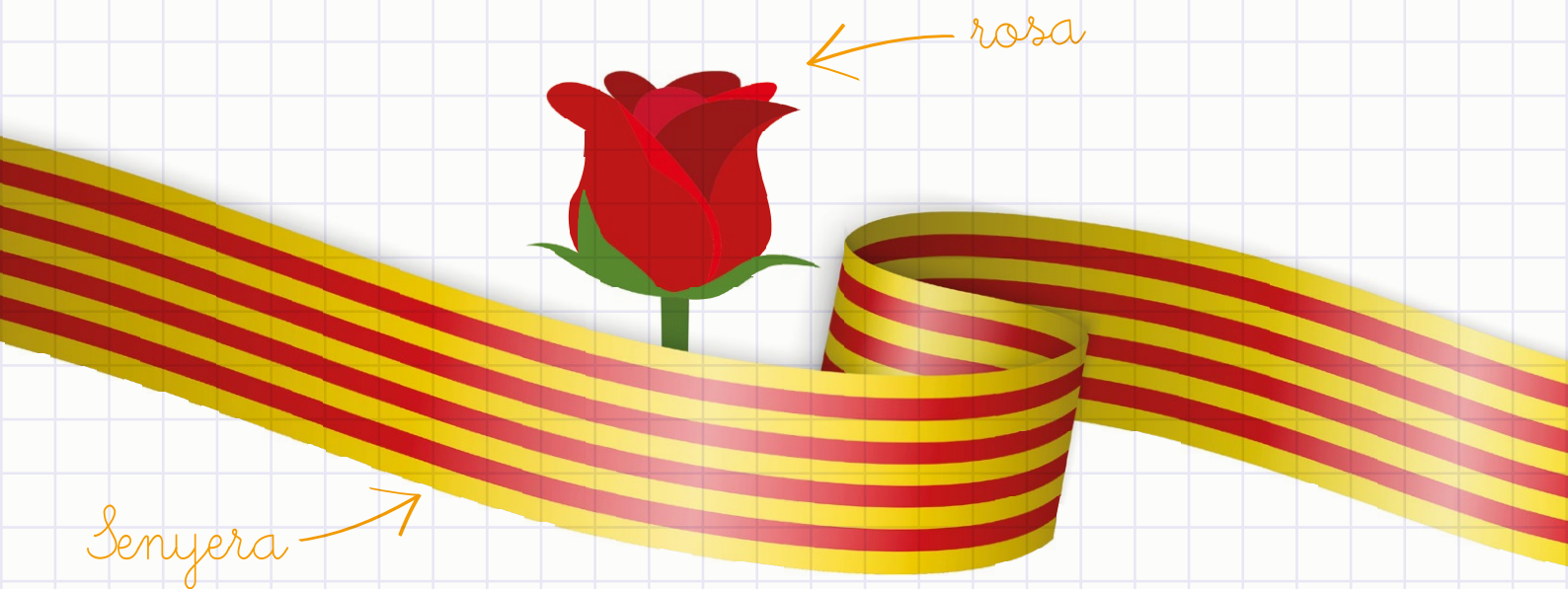
Seguia: "Anaven explicant com seria un món sense mentides, violències, guerres, diners i amb molt d'amor. Deixant per a on passaven un xic del seu polsim, d'un seu sac màgic, i que els havia donat un cavaller de nom Sant Jordi, que no era res més, que l'esperit i escènica, d'un poble, d'un país -Catalunya; que el sentien i el vivien d'aquesta manera, perquè sabien que era veritat"

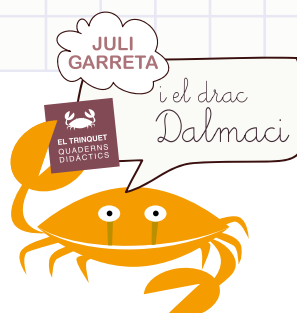
I explicava... "Això només era, perquè totes les persones el respiressin, el visquessin amb tot el seny, que ells els volien transmetre'ls i també que trobessin l'empremta i l'esperança en ells mateixos... I conten les més velles veus, aquelles que quasi bé, costa molt sentir-les que, en marxar, la princesa va tombar la mirada cap enrere i veient el cavaller trist, un xic abatut, li va parlar..."

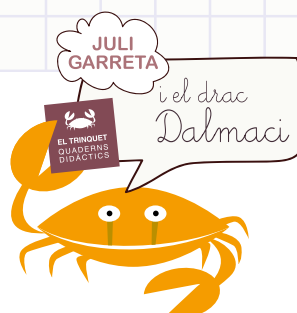
“Què li va dir?” preguntà Garreta intrigat. El drac va somriure i va continuar: “li digué: “no m'en vaig per sempre! tampoc ni he (ni podré) d'oblidar-te mai, aquí et deixo, damunt aquest petal de rosa fresca setinada i vermella, aquesta meua darrera llàgrima, deixa-hi caure tu també una de teua. Sembla-les plegades, cuida-les molt, perquè d'aquí a un any tornaré el dia de Sant Jordi, vindré a buscar-les totes dues juntes. Després... Ja seran una de sola, seran la rosa, per a tu i per a mi... i per a tots els catalans!!! També per a totes les persones de cor tendre i ample”

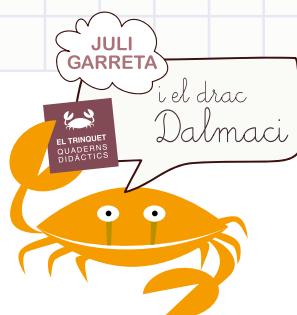
I acabà: "Aquest conte és màgic, és de la Petita Vall.... I és de franc!!! I és del poble Ganxó, un petit trosset de Catalunya! També està pensat per als infants, puix que no té cap violència, no fa mal a ningú, no té malícia i és una altra manera d'entendre la vida per a qui la comença."

Va quedar tot pensatiu i semblava que dubtava... Al final, es va decidir i demanà a Juli Garreta: “Tu que vius a Sant Feliu i que ets famós, perquè ets músic i tens una rellotgeria (no oblidem que el drac era màgic i ho endevinava tot), em pots ajudar a trobar interessats per cobrir aquestes dues places? El drac ja el tenim i no en fa falta cap d'altre. Poden enviar el curriculum vitae a la Petita Vall, en hores de feina, que ho són totes! El sou és a convenir, però, seria millor que, d'entrada, no parléssim de diners.”

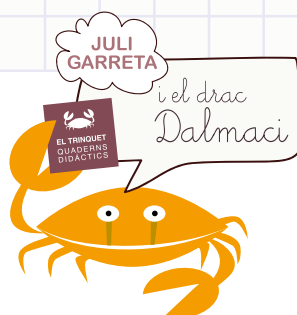

Garreta va escoltar la petició fervent del drac. Va entendre la seva desesperació... Va rumiar uns instants i va respondre: "benvolgut drac, crec que el més urgent és trobar una princesa perquè et pugui acompanyar i, tots dos, cercar Sant Jordi, que -pel que sé- viu a prop de Montblanc i està molt penedit d'haver matat aquell drac. Està tan deprimit que ha arraconat les armes i ni tan sols no munta el seu estimat cavall. La princesa que va salvar, cansada de veure'l així, se'n va anar a viure a Barcelona. A veure si podeu canviar la història i donar-li una altra oportunitat..."

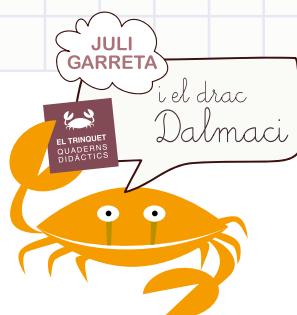
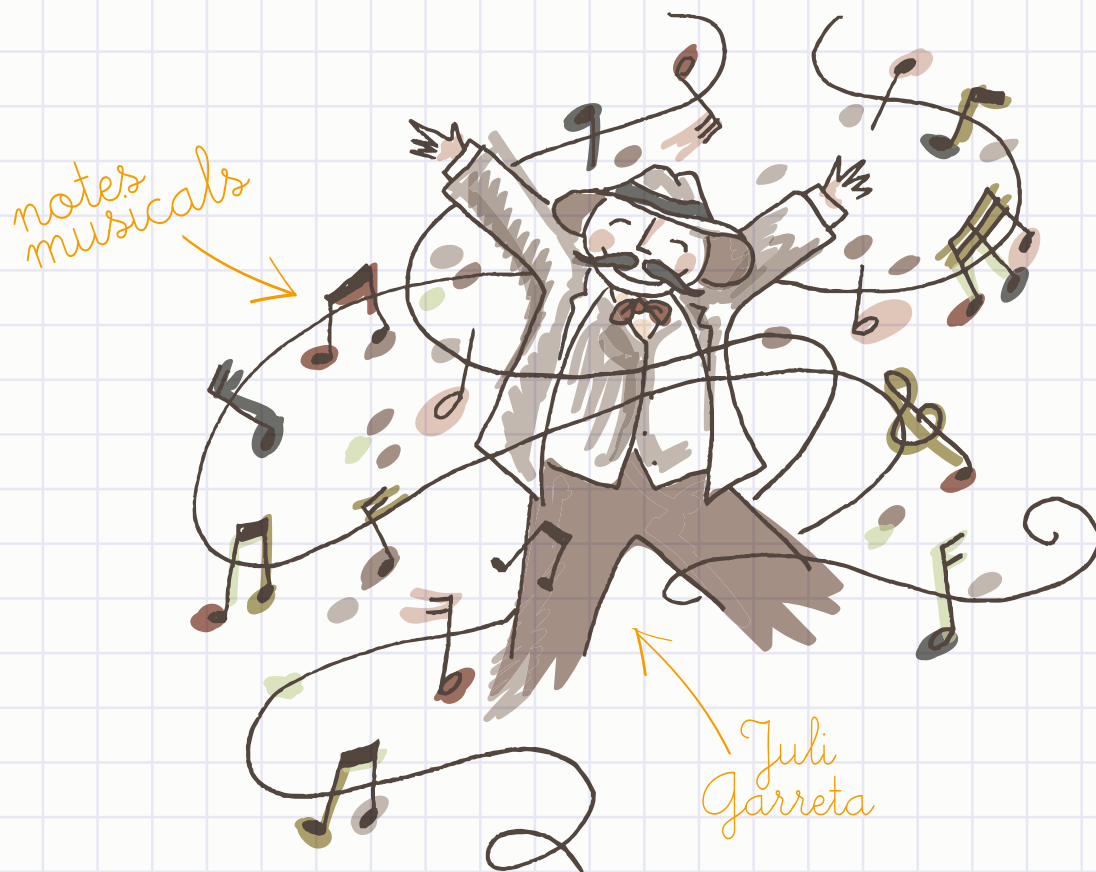

Tot content, Garreta, li va proposar: “Ja puc donar veus i penjar el cartell a la rellotgeria. Però, encara puc fer una cosa millor. Tu saps que sóc músic, m'agrada molt compondre sardanes. S'acosta la Festa Major i m'agradaria estrenar-ne una. De fet, la princesa que busques m'inspira, la imagino tendra i entremaliada com una goja, que és així com s'anomenen les fades d'aigua.”

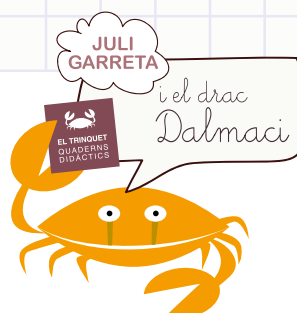
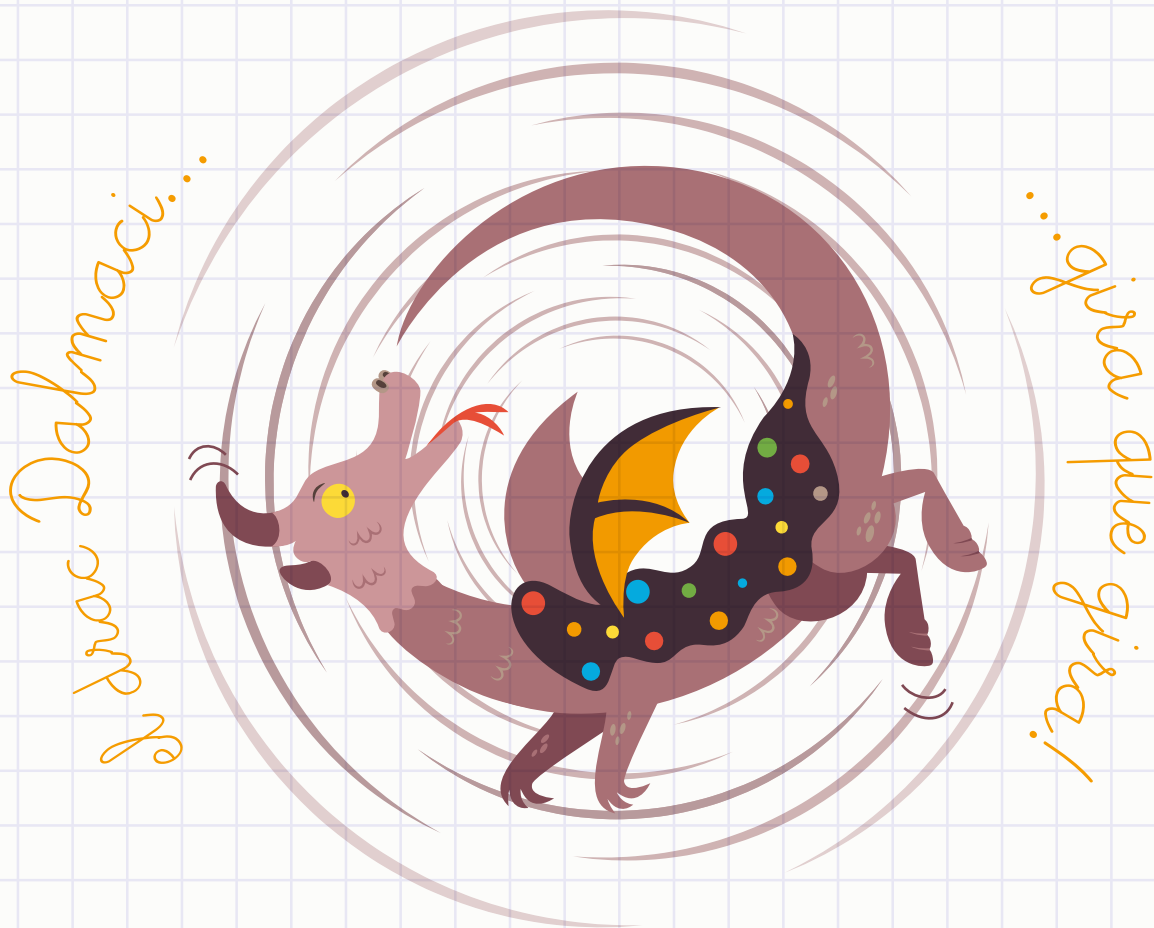
una princesa
diferent, com una
fada d'aigua

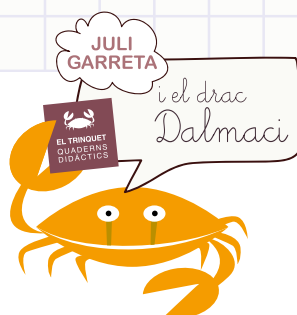
Garreta anava parlant: “quan penso en la teva història, veig la imatge d’una bona amiga, la Consol Sans, i començo a sentir una melodia... les notes ja ballen dins del cap! Bon amic drac, acosta’t al passeig per la festa i sentiràs la sardana. Vindrà molt de jove de tota la comarca per ballar amb la Principal de la Bisbal... Potser aquell dia trobaràs la candidata ideal per ocupar aquesta plaça.”

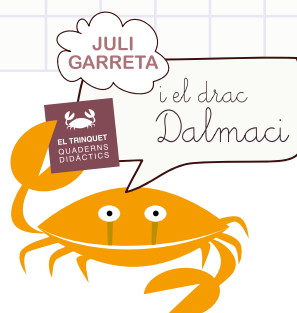
El drac va respirar reconfortat, estava segur que tot s'arreglaria, tanmateix en el seu interior, hi havia una coseta que el preocupava... Es va decidir a explicar-ho, volia sortir de dubtes! "Però per venir, he d'aprendre a ballar. He sentit que les sardanes es ballen en forma de rotllana." I, tan llarg com era, va començar a girar tot fent un cercle, com si el cap hagués de mossegar la seva pròpia cua.

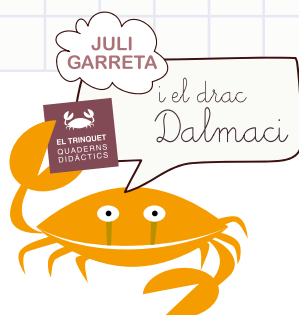
Garreta es va afanyar a aclarir-li com va això de les sardanes: "Ja és bonica la teva forma de ballar, però no s'assembla a les sardanes. Les sardanes es ballen en rotllanes de gent que s'agafa de les mans per ballar junts. Mentre dura la sardana s'hi pot anar afegint tothom qui en té ganes... Només hi ha dos passos, els curts i els llargs. Mira, es punteja així." I el drac que era màgic, només de veure com ho feia, ja en va aprendre.

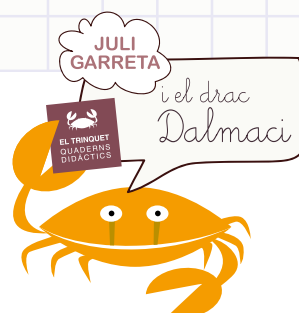
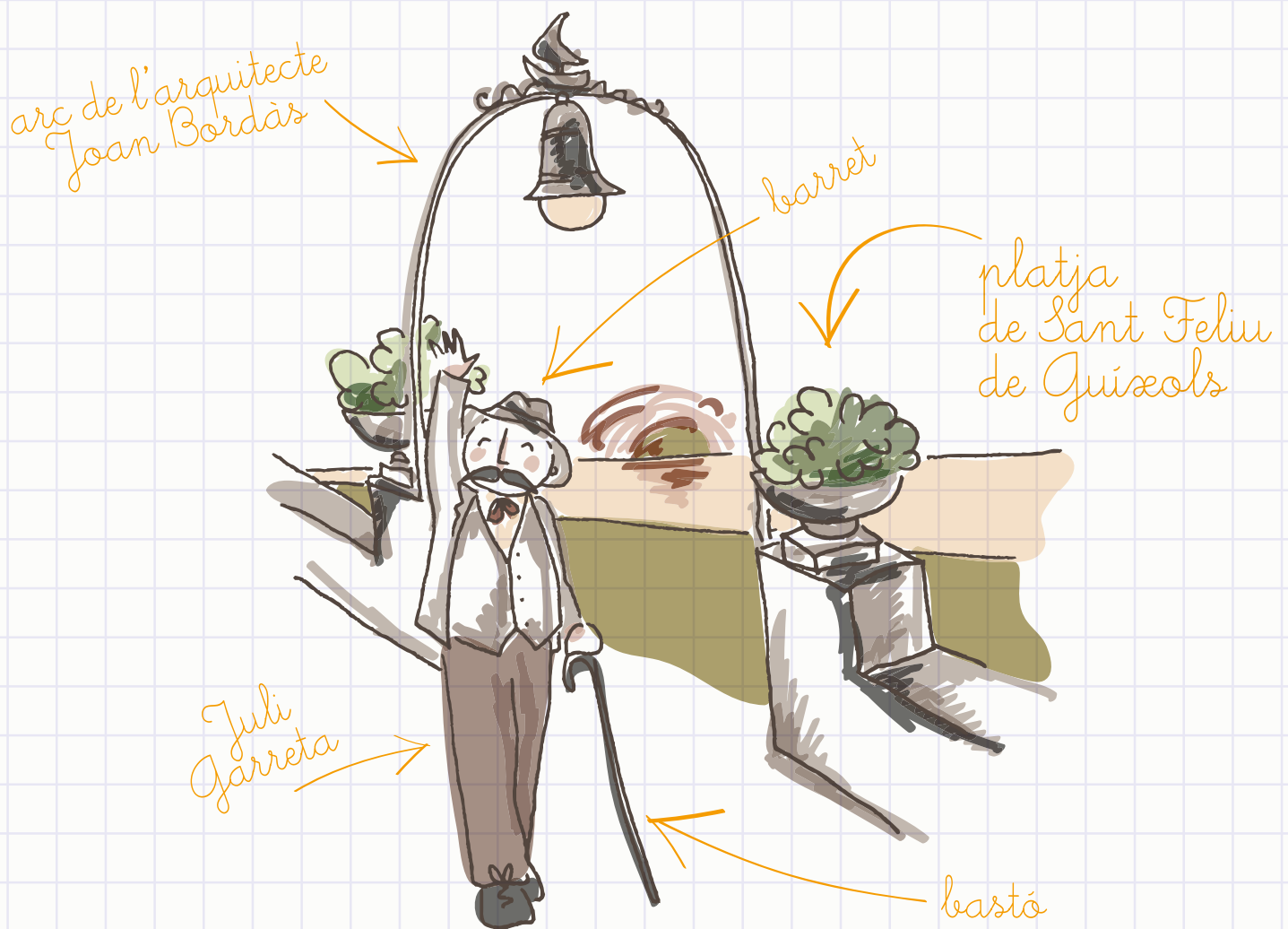
Garreta es va acomiadar del drac. “Ara he de marxar de seguida cap a casa per escriure aquesta música. M’he d’afanyar perquè, si ara em distrec, se me n’anirà del cap. Encara no sé el títol, però estic tan content d’haver-te trobat! Vine el dia 1 d’agost al passeig a sentir la sardana.”

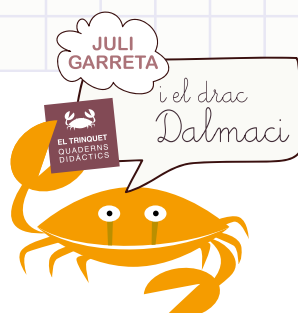

Quan va ser el dia, el drac va anar al passeig i va tenir el goig de sentir la nova sardana, encara no tenia títol. Quan van sonar les primeres notes, els balladors i balladores van començar a comptar i van fer una rotllana petita que, mica en mica, es va fer gran. I el drac s'hi va afegir i el destí el va posar al costat d'una noia de qui es va fer amic. Aquella noia volia volar amb ell a tot arreu. Quan li va preguntar el nom, ella va respondre "Nydia".

I així va ser que el dia que marxaven per anar a cercar Sant Jordi, abans de començar el seu viatge, van voler acomiadar-se de Juli Garreta. I així va ser també que, quan Garreta va conèixer la nova amiga del drac, de seguida va saber que el seu nom seria el títol de la nova sardana.

PER QUÈ FEM CONTES?

L'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols (AMSFG) custodia més de 2.060 metres lineals de documents i unes 150.000 fotografies. Aquesta documentació conté informació sobre tots els aspectes que fan referència al municipi i al seu entorn des del segle XII fins a l'actualitat.

A l'AMSFG va promoure l'elaboració del catàleg raonat de l'obra de Juli Garreta i Arboix, realitzat per Joan Gay, Joaquim Rabaseda i Marisa Ruiz. Aquest treball va ser complex perquè l'obra d'aquest autor es troba dispersa en diferents centres i institucions. El fons més important, per la quantitat de materials i la varietat de gèneres és el que es conserva al Centre de Documentació de l'Orfeó Català, a Barcelona. Complint la voluntat dels hereus, una comissió formada per Jaume Marill, Lluís Lloansí, Josep Gravalosa i Josep Girona l'any 1972 van fer entrega a l'entitat de dinou carpetes de partitures que contenien sardanes, obres per a orquestra, cançons i música de cambra, que fins llavors havien estat en possessió d'Isabel Pagès, la seva vídua. Per una altra part, hi ha el fons de l'Orquestra Pau Casals, que va estrenar i donar primera difusió a una part del repertori simfònic de Garreta a partir de 1920. Una part important d'aquest material es troba ara a l'Arxiu Nacional de Catalunya, dipositada per la Fundació Pau Casals.

També hi ha materials en els arxius de les formacions que han interpretat assíduament peces de Garreta dins dels seus repertoris, com la cobla Principal de la Bisbal, l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya i de la Banda Municipal de Barcelona. L'entitat Músics per la Cobla, amb seu a Sabadell, també han fet una important labor de compilació de

l'obra d'aquest compositor a partir de partitures procedents de diverses cobles històriques de Catalunya i d'altres col·leccions privades.

Finalment, algunes institucions públiques conserven petites mostres de repertori de Juli Garreta, generalment dins els fons personals de músics que havien format part del seu entorn o de persones properes. També és important l'arxiu de la família Ferrer és l'únic actualment disponible que té vinculació familiar amb els Garreta. Es tracta d'una considerable quantitat de partitures donades per Maria Garreta Lloveras -filla de Lluís Garreta i neboda de Juli- a Miquel Ferrer, fill del seu cosí germà Pere Ferrer Lloveras.

Per una altra part, l'AMSFG conserva els fons de diversos músics i compositors com Josep Roig (Sant Feliu de Guíxols, 1869 - ca 1940) i el seu fill Arseni Roig (Sant Feliu de Guíxols, 1900-1972); Agustí Figueras (Sant Feliu de Guíxols, 1867-1947) i Rafael Figueras (Sant Feliu de Guíxols, 1906-1989) que pertanyien a una nissaga de músics i compositors de, com a mínim, quatre generacions. També de mestres que formaven part del cercle de Juli Garreta com Josep M. Vilà Gandol (Sant Feliu de Guíxols 1904 - Girona, 1937); Josep Gravalosa (Santa Coloma de Farners, 1882 - Sant Feliu de Guíxols, 1975) o Lluís Lloansí (Sant Feliu de Guíxols, 1914 - Barcelona, 2009).

L'Arxiu Municipal no només guarda la documentació sinó que en fa difusió de diferents formes i, precisament, una és utilitzar-la com a base per a material didàctic i contes per als més petits. Aquests contes parlen de personatges, fets, llocs, edificis, etc. de la ciutat.

Per saber-ne més...

Sobre Juli Garreta i Arboix

Sant Feliu de Guíxols, 1875-1925. Músic i rellotger, fill de Sant Feliu de Guíxols. Es considera un dels compositors de sardanes més rellevants. Amb nou anys, va ser presentat en societat com a alumne del seu pare Esteve Garreta. Sabia solfeig, tocava el violí i sovint era solista amb la cobla Garreta. Va tenir una gran activitat com a intèrpret, però la seva faceta més brillant fou la de compositor. Cosmopolita i inquiet, anava habitualment a Barcelona i viatjava sovint. Havia fet diverses estades a París i a ciutats de Suïssa i Alemanya. La seva originalitat resideix en el fet que convertí la sardana en obra simfònica. Pau Casals va tenir un paper definitiu en el reconeixement de la seva obra. Va morir el 1925 i, poc després, Rafael Patxot creava la Secció Juli Garreta, en col·laboració amb Pau Casals, dins la Institució Patxot amb l'objectiu d'aplegar, transcriure i publicar l'obra del compositor, a banda de garantir-ne la propietat a Isabel

Pagès, la seva vídua. "Juny" formava part del recull per a cobla empordanesa que va ser premiat en el primer Concurs Eusebi Patxot i Llagustera. Garreta fou premiat novament en la tercera edició de 1921. Josep Irla, en el parlament que realitzà el dia 1 d'agost de 1932 amb motiu de la inauguració del monument a Garreta a Sant Feliu de Guíxols, va parlar amb admiració de la seva obra i proposà que "Juny" fos considerada l'himne nacional de Catalunya. Aquesta sardana és una de les millors composicions per a cobla de la història i, des de l'any 2010, és l'himne de Sant Feliu de Guíxols.

Sobre la sardana Nydia

La primera menció coneguda d'aquesta sardana correspon a una interpretació que en va fer la cobla Principal de la Bisbal a Sant Feliu de Guíxols durant la festa major, l'estiu de 1912. En aquella ocasió, la crònica parlava

de «l'última sardana del mestre Garreta», fet que permet suposar que la composició era recent. En els manuscrits conservats al Centre de Documentació de l'Orfeó Català i a l'arxiu de la família Ferrer, hi consta la següent dedicatòria: «A la senyoreta Consol Sans». La destinatària podria ser la germana del músic i sardanista figuerenc Enric Sans, que fins l'any 1910 havia format part de la cobla L'Art Gironí. Tanmateix, es desconeix l'origen exacte d'aquest títol que sovint s'ha qualificat com a «enigmàtic».

Existeix una versió per a piano a quatre mans de la sardana del mateix nom. Se'n conserva un manuscrit autògraf que mostra com forma part, conjuntament amb *Llicorella*, *Primavera*, *Pedregada* i *Maria*, d'un grup de sardanes arranjades en el mateix moment. El setembre de 1912 Garreta va enviar aquestes sardanes, juntament amb *Griselda* i *La rosella* a Pau Casals. El pianista Mieczyslaw Horszowski va preparar-ne algunes per estrenar-les en concert, tot i que no es té notícia que arribés a interpretar *Nydia* en públic.

Existeix també una versió per a orquestra simfònica d'aquesta sardana, estrenada el 18 de juny de 1920 al Palau de la Música Catalana per l'orquestra de l'Associació Amics de la Música que dirigia Francesc Pujol. Sota el títol «Dues Sardanes» es va realitzar la primera audició de *Maria* i també d'aquesta versió orquestral de *Nydia*, ambdues arranjades per a orquestra pel mateix Garreta segons les notes al programa d'aquest concert. A diferència de *Maria*, l'Orquestra Pau Casals va interpretar-la en diverses ocasions, i també l'Orquestra Simfònica de Girona. Després de la Guerra Civil tan sols tenim dues notícies d'interpretacions a càrrec de l'Orquestra Municipal de Barcelona els anys 1950 i 1959.

FITXA TÈCNICA (Versió per cobla)

Estructura formal: curts (43 compassos); llargs (87 compassos). **Tonalitat:** sol major. **Instrumentació:** (Fb, 2 Tib, 2 Ta) - (2 Ctí, 2 Trb, 2 Fsc) - (Cb). **Arxius:** ACF, ACS, AFF, AMC (Fons Anella Sardanista Almogàvers), CEDOC (Fons Juli Garreta). **Disponible en línia a la web de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols:** Catàleg obra musical Juli Garreta, a <http://arxiuunicipal.guixols.cat/nydia-sa.html>.

Sobre el nom de Nydia

Malgrat que se sap que molt probablement la persona a qui estava dedicada aquesta composició era Consol Sans, el títol de la sardana és un misteri. Tal com es va afirmar durant la presentació de la sardana i la coreografia durant el Concert de Nadal de Calella de la Costa de l'any 2017 (https://www.youtube.com/watch?v=lr0IYA1_WmU) «no se sap del cert perquè Garreta va posar aquest nom enigmàtic a una sardana plena de llum mediterrània». Segons Joaquim Rabaseda, Nydia és una venedora de flors cega de la novel·la *Els últims dies de Pompeia* (1834) d'Edward Bulwer Lytton. El nom és una variant de Nidia, que prové del llatí «nidus», que vol dir *niu*. Té certa semblança amb l'antropònim català Núria i dels noms d'origen grec *Lidia* o *Midia*. Aquesta fusió bé podria ser un recurs per la desitjada proximitat entre Catalunya i la cultura clàssica, que tan inspiradora resultava per al Noucentisme. *Lidia* significa originària del regne de *Lidia* (llatí Lydia, grec Λυδία o país dels lidis, a l'oest de l'Àsia Menor. *Midia* (Midea o Mideia), segons la mitologia grega, era la nimfa amb qui Posidó va engendrar Aspledó, la qual va donar nom a una ciutat grega de Beòcia esmentada per Homer a la *Illiada*, concretament al catàleg

de les naus que participaren a la guerra de Troia. Segons el Tesaure d'història antiga i mitologia (disponible a <https://www.tesaurohistoriaymitologia.com/es/>), la ciutat de Midea era a l'Argòlida i la seva existència es remunta, com a mínim, al segle XIII aC. Segons Pausànies era el nom antic de Lebadea i fou una de les ciutats més importants de la zona, juntament amb Micenes i Tirint. Aquestes ciutats, entre d'altres, van ser destruïdes per Argos a mitjan segle V aC.

Sobre el Ratpenat

Sant Feliu de Guíxols, 1949. Dotat d'una gran imaginació, Josep Almar és un artista complet: escultor, pintor, dibuixant, mestre d'aixa, poeta i pensador. Mestre artesà. Fill d'Eduard Almar i Riera, maquetista naval i aquarel·lista destacat guixolenc, ha esdevingut un dels modelistes especialitzats en miniatures navals de més prestigi de Catalunya. L'any 1992, Almar seria un dels artistes destacats en l'elaboració de vaixells a escala convidat a la trobada d'artesans de les Fires de Sant Narcís de Girona. Designat per la Generalitat de Catalunya *mestre artesà en la modalitat de miniaturista naval* (1993), la seva obra –de gran detall i precisió– ha estat exposada a diferents mostres i certàmens del país, amb molt de ressò per part de la crítica especialitzada.

L'any 1998 va obtenir la medalla d'or i diploma d'honor al Certamen Marcarmè '97, dins la VI Mostra - Concurs Internacional de Modelisme Naval. L'artista local va presentar, en la modalitat de diorames, la construcció d'una botiga de pescadors arran de platja, amb gran detall de tots els seus estris i mobles a l'interior, i amb una barca varada a trenc d'aigua, la qual cosa va fer les delícies dels visitants.

De formació autodidacta i dotat d'una gran imaginació, Almar és a més un artista complet: escultor, pintor, dibuixant, mestre d'aixa, poeta i pensador.

Conjuntament amb la seva filla Marta Almar i Sayols, va presentar l'any 2002, al Museu de la Juguina de Sant Feliu, una exposició titulada «Poemes visuals: el món al revés», que va tenir molt bona acollida.

Darrerament, ha treballat en la realització del Museu Ratpenat de Mascanada, situat a la vall de les Comes, que va obrir al públic a l'estiu de l'any 2008.»

Biografia extreta del llibre *Gent d'un segle. Sant Feliu de Guíxols 1900–2000* (401 apunts biogràfics), escrit per l'investigador guixolenc Gerard Bussot Liñón, publicat per l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols l'any 2011, p. 26.

Sobre el drac de la Petita Vall

Es tracta d'una creació del Ratpenat, artesà i artista guixolenc, que cap al 2002, va iniciar el seu personal projecte de museu a la vall de les Comes. Tal com s'explica a Sòc Sant Feliu de Guíxols (a <http://www.socsantfeliudeguixols.com/el-museu-ratpenat-de-mascanada>): «A Sant Feliu de Guíxols es troba una petita vall dotada d'un encant especial i a la que la seva situació geogràfica li dona un clima excel·lent. La creua la riera de les Comes, on podem trobar gran varietat de plantes remeieres..., el vent suau deixa el vianant gaudir de sa bellesa, passejant-se i fruit del sol d'hivern i la frescor a l'estiu.

Amb la pau que s'hi respira en tan bonica vall, no es d'estranyar que en Josep Almar dia a dia s'inspiri i així hagi creat la seva casa museu. Des del carrer i enfront la casa, ja es pot gaudir de tanta meravella, amb grans escultures, petites rajoles i talls de vidre crea vells motius: flors, animalots...

En l'interior el foraster es trasllada a un món creatiu que solsament en Josep amb el seu art i el seu saber, ha creat nit darrere nit. La casa amb la col·lecció te el nom de Ratpenat, endinsar-nos en ella és un plaer que cap bon ganxó no n'hauria de prescindir."

La col·lecció de Josep Almar està integrada per escultures i miniatures d'elaboració pròpia, juntament amb estris, màquines i eines antigues que ha anat aplegant, relacionades amb l'activitat industrial surera guixolenc, la pesca i l'agricultura, a banda d'objectes que antigament formaven part de l'aixovar de les llars. Un dels seus objectius és que els joves coneguin tots els aspectes de la història de Sant Feliu de Guixols, especialment aquells que estiguin relacionats amb el mar i les embarcacions.

En aquest espai hi té un paper destacat el seu taller de treball, amb les eines i maquinàries fabricades per ell mateix a partir de peces de recuperació.

L'exterior forma un conjunt destacable amb una decoració escultòrica inspirada en les formes, motius, materials i tècniques del modernisme, com el vitrall i el trencadís de rajola.

Per a més informació del Museu Ratpenat de Mascanada, podeu consultar a <http://ratpenatpetitavall.blogspot.com/>.

Sobre el bateig de Dalmaci, el drac de la Petita Vall

<<Tampoc fa massa dies que vaig explicar-vos la promesa que em va fer el drac màgic de la Petita Vall. Va dir-me que quan fos màgic del tot i, per tant, sabés volar amb tota seguretat (ho dic per allò de no prendre mal), ens portaria a volar per tot el massís de l'Ardenya.

La cosa no acaba aquí, puix que es guardava amb tot el secret, dues peticions per fer-me. La primera, i per a ell més important, era demanar-me que plegats, jo dalt del seu llom, el guiés per fer un viatge màgic a la meva infantesa; i la segona, que li agradaria tenir el seu propi nom.

Saps drac màgic, per a mi imaginar-me el teu nom és el més fàcil. T'agrada el nom de Dalmaci? Pots preguntar-te d'on bé aquest nom, doncs, si és que com dius, ho vols, vindré a conèixer un petit retall de la meva infantesa, sabràs d'on ve. I dic un retall, puix que el Ratpenat ha viscut molt i seria llarg explicar-la tota. Per altra banda ja la tinc molt documentada, però sí que hi queda una o altra lluna buida i que tu i jo junts podríem mirar d'emplenar-la, fent-hi cabre un tall del meu record en quan al món de la sardana i que tu ja coneixes, puix que m'has sentit cantar-te'n més d'una mentre venies al món.

Recordeu que, quan l'estava fent, a més dels bufaruts de tramuntana li cantava molt arran d'orella, alguna cançona? Entre les quals hi sovintejaven algunes sardanes, així

com cançons que vaig aprendre de ben petit, per la qual cosa, barrejat amb el ciment i el meu sentiment i en el seu dintre, sota la pell, porta tot un regust empordanès i l'aroma d'aquesta dansa tan nostra i catalana, que a tothom pot agermanar-nos... LA SARDANA.

Ara ja veig que la cosa ja es va fent massa llarga i com aquell que diu no quedarà espai per explicar-te d'on ve el teu nom, Dalmaci!

Deixant de banda moltes històries de la meva infantesa, relacionades amb la sardana i que serà millor guardar-les per un altre dia, el nom de Dalmaci, és el d'un senyor que, juntament amb la Sra. Ramona, fou el meu primer referent i puntal quant a la sardana. La Sra. Ramona va ser amb qui vaig aprendre a fer-ne els primers passos, tant l'un com l'altre, per aquells anys, ja eren persones amb una edat molt avançada... Han passat molts anys, però ben bé que els recordo i d'aquí es d'on ve el teu nom. En tot cas -i si vols un cognom-, t'aniria bé el de Ramona.

I ara, tot escurant la cassola de tot aquest sofregit, el que no vull deixar per l'esbandida i que no es perdi per el forat de l'aigüera (oblit) és el record que tinc, també d'infantesa, de quan vaig sentir la primera sardana cantada.

És un record que, a mesura que anaren passant els anys, se'm fera més tendre. Per fer-ho curt! fou la tia Pepita qui me les cantava. I qui era la tia? La Pepita era tot un ramal de la família del meu avi Jeroni i que, amb la guerra, hagueren d'exiliar-se en els camps d'Argelers (França). De com els va anar, ja seria una altra història molt llarga per explicar-la, però ho passaren molt malament!

Quan pogueren tornar i ho feien cada mes d'agost, és llavors quan les cantava. Sempre més recordaré un lletra molt especial i que explicava com segueix: "Som i serem gent catalana tant si es vol com si no es vol..."

De la Petita Vall i del Ratpenat, 19 de juny de 2019>>

El conte original de Josep Almar

OFERTA DE TREBALL I DE PERMANÈNCIA A LA COL·LECCIÓ RAT PENAT I A LA PETITA VALL

“Es necessita i de manera urgent i immediata, cobrir dues places: necessitem un Sant Jordi i una princesa donzella, o no! Tampoc és el més important. Només que sigui bona persona, n'hi ha ben bé prou, dic la princesa! Tot plegat és per fer i ser el complement i companyia del drac màgic i que estem fent a la Petita Vall. Condicions indispensables i a tenir en compte per a tothom qui vulgui ocupar la plaça. El Sant Jordi, no ha pas de matar ningú i menys el drac, puix que el drac tampoc farà cap mal a la princesa, ans al contrari, serà el seu més amic i protector, per tant i molt important: que no porti pas la llança!!! D'aquesta manera no tenyirem aquesta historieta amb el color de la sang...

Pot ser aquesta seria la manera de donar la volta a tota una història i que, de ben petits, ens la vénen explicant de forma violenta i així la vam aprendre, la que Sant Jordi mata el drac per salvar la princesa.

Aquí a la Petita Vall, això no pot pas passar, puix que tots els animalets i animalons SOM màgics i no estariem pas d'acord amb què ningú mates ningú... I menys el drac...! Us heu preguntat mai, que si tractéssim als animals, sinó amb màgia, però si amb més “carinyo”? Ells també serien més bons i ho serien amb nosaltres.

Tota aquesta història llegenda es podria explicar començant-la diferent i de la següent manera: Allà on els anys arribin, o es perden i d'això ja fa motes llunes, rebuscant en el fons del sac, a on hi ha la pols de la història, diu que s'hi trobava un país, també un drac i una princesa, que al llom del primer i sens defallir, no deixaren de cavalcar nit i dia

per tot arreu, travessaren rius, valls i muntanyes, mars, perquè no?! Eren màgics!!! Explicant com seria un món sense mentides, violències, guerres, diners i amb molt d'amor. Deixant per on passaven un xic del seu polsim, d'un seu sac màgic, i que els havia donat un cavaller (Sant Jordi) i que no era res més, que l'esperit i escènica, d'un poble, d'un país CATALUNYA, i que el sentien i el vivien d'aquesta manera, perquè sabien que era veritat!!!! Això només era, perquè totes les persones el respiressin, el visquessin amb tot el seny que ells els volien transmetre, i també que trobessin l'empremta i l'esperança en ells mateixos...

I contem les més velles veus, aquelles que quasi bé, costa molt sentir-les, que en marxar, la princesa va tombar la mirada cap enrere i veient el cavaller trist, un xic abatut, li digué: no me'n vaig per sempre! tampoc ni he -ni podré- d'oblidar-te mai, aquí et deixo, damunt aquest pètal de rosa fresca setinada i vermella, aquesta meva darrera llàgrima, deixa-hi caure tu també una de teva. Sembla-les plegades, cuida-les molt, perquè d'aquí a un any tornaré el dia de Sant Jordi, les vindré a buscar-les totes dues juntes. Després.... Ja seran una de sola, seran la rosa, per a tu i per a mi.... i per a tots els CATALANS!!! També per a totes les persones de cor tendre i ample. Aquest conte és màgic, és de la Petita Vall.... I és de franc!!!!!! I és d'un poble GANXÓ, petit tall d'una CATALUNYA!!! També està pensat per als infants!!! Puix que..... No té cap violència, no fa mal a ningú, no té malícia i és una altra manera d'entendre la vida per a qui la comença!!!! Àpali, doncs!!!!

Interessats per cobrir aquestes dues places,(el drac ja el tenim i no fa falta cap d'altre) podeu enviar el vostre *curriculum vitae* a la Petita Vall, en hores de feina! I que ho són totes!!! El sou es a convenir, però seria millor que no parléssim de diners, i com el Ratpenat, treballar per amor a l'art!!!!!! Ja està tot dit i parlat!!!

De la Petita Vall i del Ratpenat.”

